

XIX.

NICOLAUS.

1381 (1382?) — 1386.

Ved Thronds Død valgte Capitlet en Kannik af sin Midte, Haakon Ivarsson,¹⁾ til hans Eftermand, og han begav sig til Paven. For nogle Aar siden var Rom ved Gregor XI's Død atter bleven Curiens Sæde, og det var nu Urban VI, der var Pave. Vistnok havde et Modparti valgt en anden, der kaldte sig Clemens VII og tog Ophold i Avignon, hvorved altsaa det „store Schisma“ var indtraadt, men de nordiske Kirker kom aldrig til at høre til Clemens's eller hans Eftermænds Obedients.

Haakons Reise var imidlertid ganske unyttig. Dronning Margrete havde nemlig allerede afsendt sin Candidat til Erkestolen, hvem hun uden Hensyn til Capitlet vilde sætte igjennem ved pavelig Hjælp, og dette faldt hende heller ikke vanskeligt. Hendes Candidat, var en dansk Adelsmand, almindelig kaldet Nicolaus eller Nils Rusare, hvilket sidste Navn vel har været et personligt Kjendingsnavn, thi der gives ham ogsaa et Familienavn Finkenov. Denne Mand synes ikke at have haft meget fremtrædende geistlige Interesser, men desto stærkere verdslige. Han havde under Valdemar Atterdag været Befalingsmand paa Slotte paa Øen Als, ja man har endog troet, at han ved sin Ophøielse var Lægmand.²⁾ Saameget er imidlertid vist, at han var Medlem endog af to danske Domcapitler i Roskilde og i Aarhus, ja han har i samme Aar, som Thrond døde (1381), ladet sig

¹⁾ Ellers kun kjendt fra et Testamente af 1381, D. N. II. No. 468.

²⁾ Saaledes Munch, N. F. H.. Unionsp. II. 134.

indskrive ved Prags Universitet, naturligvis, kan man sige, blandt Juristerne.¹⁾ I Rom mangle Obligationsprotokollerne just for disse Aar, men man kan af de senere erfare, at han foruden sine egne Afgifter ogsaa har maattet paatage sig sin Formands store Restancer. Hans uheldige Rival Haakon fik i Tydskland høre sin Skjæbne og maatte skikke sig deri og vende om.²⁾ Han omtales ikke senere.

Nicolaus begav sig vel op til sit Sæde, dog ingenlunde for at tage fast Ophold ved dette, men alene for at udplyndre det. Han drog strax og for bestandig tilbage til Danmark,³⁾ medbringende en stor Mængde Kostbarheder, Bøger o. s. v. Erkestolen tilhørende. Siden hører man ikke mere om ham før ved hans Død 1386. Annalerne fortælle, at han i sin hele Embedstid ikke udførte nogen biskoppelig Forretning eller Ordination og ikke confirmerede et eneste Barn. Formodentlig har han i Danmark havt en verdslig Befatning, maaske været Befalingsmand i Vordingborg, hvor de Sager, han medførte fra Norge, synes at have befundet sig, da hans Eftermand fik dem udleverede, hvilket senere skal omtales.

Det geraader ikke Margrete til Ære, at hun har ladet en saadan Mand blive Erkebiskop, og det er ikke den eneste Leilighed, ved hvilken hun har sørget slet for Kirkens høie Embeder. Hendes bekjendte Gavmildhed mod Kirken, navnlig dog i Danmark, og hendes Iver for Pilegrimsreiser og hellige Steder formaar ikke at udslette det ugunstige Indtryk, man faar ved at læse om Prælater som Nils Rusare paa Nidaros og Johannes Jerchini paa Upsalas Erkestol.

Omtrent fra den Tid, da denne uværdige Erkebiskop maa være bleven udnævnt af Paven, har man et utrykt Pavebrev (af 13 Nov. 1382), stilet til de tre nordiske Erkebiskopper, hvori Pave Urban meddeler, at han har sat sin Modpave (Clemens VII i Avignon) og fire Cardinaler af hans Parti i Ban, hvilket sandsynligvis skulde bekjendtgjøres i Provindserne.⁴⁾ At dette virkelig skede, sees af de islandske Annaler.

¹⁾ L. Daae, Matrikler over nordiske Studerende 5. Han kaldes her den danske og norske Konges Raad, hvilket dog ikke behøver at betegne ham som Medlem af Rigsraadet, hvad han vist ikke var.

²⁾ Isl. Ann.

³⁾ Enten paa Op- eller Nedreisen deltog han i et norsk Rigsraadmøde i Bergen 26 August 1383, hvor en Retterbod udstedtes, Norges gl. Love III. 218.

⁴⁾ Storms romerske Afskrifter.